

## Internetförmiddad psykoedukation för ungdomar med autismspektrumdiagnos: SCOPE

Tatja Hirvikoski

---

**Bakgrund:** Autismspektrumdiagnos (ASD) innebär ofta omfattande funktionsnedsättningar inom ett flertal centrala livsområden. Ungdomsåren och vuxenblivandet har visat sig vara utmanande för många med ASD. För att möta behov hos ungdomar med ASD på ett tillgängligt och (av målgruppen) accepterat sätt, har vi utvecklat SCOPE, en webbkurs med behandlarstöd.

**Syftet** med SCOPE är att stärka ungdomen med kunskap om ASD och öka självkännet. SCOPE består av åtta veckovisa kapitel med autismrelevanta teman. Kapitlen innehåller faktatexter, bildspel med berättelser, ett avsnitt om personer utan autism, samt en självreflektionsdel. Varje vecka får man även feedback från en handledare (behandlare). Handledarna till kursen är personal från Habilitering & Hälsa som gått en särskild SCOPE handledarutbildning. Då denna insats är helt ny i sitt slag har det aktuella projektet haft som syfte att, i ett första led, utvärdera genomförbarhet, deltagarnöjdhet och preliminära effekter (studiefas 1). I andra steg har projektet gått över till en randomiserad kontrollerad studie (studiefas 2).

**Metod:** Under åren 2016 - 2018 utvärderade vi SCOPE i en öppen (utan kontrollgrupp) genomförbarhetsstudie, som bedrivits i samarbete mellan Habilitering & Hälsa och KIND, Karolinska Institutet. Projektet har drivits under högkvalitativa tekniska förutsättningarna: på den nationella plattformen 1177 e-tjänster, där SCOPE blev det första projekt som drivs i forskningsform. I genomförbarhetsstudien deltog 28 ungdomar mellan 16 - 25 år och ungefär hälften var tjejer, hälften killar, vilket är ovanligt i ASD-studier som ofta enbart inkluderar pojkar och män.

**Resultat** Den första öppna studien innehöll både kvantitativa och kvalitativa delar. De kvantitativa delarna visade en god genomförbarhet så att 79% av ungdomarna gjorde klart webbkursen och deltagarna var nöjda med programmets innehåll. Kunskap om ASD ökade signifikant hos kursdeltagarna utan att deras mående påverkades negativt (vilket man ibland sett som oönskad bieffekt av psykoedukativa insatser). I de kvalitativa delarna kunde vi se att ungdomarna jobbade och resonerade kring teman som identitet, olika sätt att fungera och utveckling under kursens gång (Backman et al, 2018).

**Konklusion/betydelse:** Den första studiefasen visade god genomförbarhet och positiv preliminär effektivitet. Därefter har studien gått över till studiefas 2 och rekryterat (nationellt) ca n = 120 deltagare hitintills. Deltagarna randomiseras till en av 3 studiearmar: SCOPE direkt, självstudier eller väntelista med sedvanlig behandling. Datainsamlingen i studiefas 2 beräknas vara avslutad vid årsskiftet 2019/2020.

## **Vetenskapliga publikationer och konferenser**

Den första öppna studien har publicerats (Backman et al, 2018, *Autism Research*) och också presenterats på ett flertal internationella kongresser, bl.a. på INSAR i Rotterdam 2018 och Autism Europe i Nice 2019, samt nationella konferenser såsom Habiliteringschefernas Förenings Kvalitetsdagar 2018 samt vid POMS Habiliteringspsykologernas yrkesförening 2018 och Fokus på Autism 2019. Artiklar om studierna och projektet i sin helhet har även beskrivits i bl.a. Dagens Medicin, Habiliteringens tidskrift Funktion i Fokus och inom kort i Autism- och Aspergerförbundets tidning Speciellt.